

1.6 Programma Culturele infrastructuur en monumenten

Inleiding en ontwikkelingen

Cultuur is een kerntaak van de Provincies en zien we als belangrijke pijler voor een aantrekkelijk Zeeuws vestigingsklimaat, dus voor wonen, werken, studeren, ondernemen en persoonlijke ontwikkeling (onderwijs en cultuureducatie) en sociaal contact. En uiteraard ook voor de toeristische aantrekkingskracht, als stimulans voor meer Zeeuwse beleving, overnachtingen en bestedingen.

In nauwe samenwerking met de Z4 is het Bidbook "Samen in Zee, Cultuur als pijler van stedelijke aantrekkelijkheid" opgesteld om zo een stevig beeld neer te zetten van Zeeland als een regio met een - in de context van Nederland - bijzonder en onderscheidend profiel op het vlak van cultuur en stedelijkheid. Het Bidbook is in juni 2018 verschenen.

Het Bidbook is opgesteld tegen de achtergrond van:

1. 'Zeeland in stroomversnelling' waarin de commissie Balkenende stelt dat cultuur in belangrijke mate bijdraagt aan het vestigingsklimaat en de leefbaarheid van Zeeland. De commissie Balkenende ziet cultuur als onmisbare schakel in het keren van de geleidelijke achteruitgang in bewoners en voorzieningen naar het bundelen van krachten richting duurzame economische structuurversterking, waarbij inzet op stedelijke aantrekkelijkheid noodzakelijk is.
2. De nieuwe cultuurnotasystematiek van het rijk vanaf 2021.
3. Het feit dat Zeeland weinig stedelijk profiel/imago heeft (kunst, cultuur, werk, onderwijs etc.) maar zo'n profiel wel essentieel is voor een aantrekkelijk vestigingsimago om (ook) (young) professionals.

De uitwerking van de kansen en actiepunten in het Bidbook vormt een opmaat tot een herpositionering van Zeeland als provincie met, naast de bekende kwaliteiten (land, zee, pionierszin, ruimte), net zo goed een helder stedelijk cultureel profiel. Dat profiel kent regionale, nationale en internationale aspecten, benadrukt de korte afstand van Zeeland tot grote stedelijke gebieden en is het product van een creatieve wisselwerking tussen diverse sectoren.

Kortom cultuur wordt als middel ingezet voor het versterken van de stedelijke aantrekkelijkheid en het daarmee onlosmakelijk verbonden 'ommeland'.

Speerpunten

- Uitvoering Bidbook Cultuur als pijler van stedelijke aantrekkelijk
- Anticiperen op nieuw beleid OCW vanaf 2021
- (Talent)ontwikkeling jongeren (cultuureducatie, amateurkunst, creatieve economie)
- Cultureel erfgoed (inclusief herbestemming en duurzaamheid)
- Bijdragen Kunsten aan de Zeeuwse identiteit, het vestigingsklimaat, de vrijetijdseconomie en de promotie van Zeeland
- Versterken samenwerking met gemeenten via regioarrangementen

Reguliere taken

Reguliere taken:

Als basistaken voor culturele infrastructuur en monumenten zijn de volgende kerntaken te noemen:

- Bibliotheekwet (Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, Wsob)
- Erfgoedwet

Beleidskader

Nota provinciaal cultuurbeleid 2017-2020 (vastgesteld in PS 3 juni 2016)

Cultuur en erfgoed

In 2019 is de samenhang tussen cultuur en erfgoed met andere opgaven op de strategische agenda verder uitgewerkt, in overleg met gemeenten, culturele en andere maatschappelijke organisaties.

Het Bidboek “Samen in Zee, Cultuur als pijler van stedelijke aantrekkelijkheid” en de uitvoering daarvan (samen met alle stakeholders en de Z4) is hierbij leidend geweest. Het Bidboek is een middel om de cultuur in en vanuit Zeeland en met name die in de stedelijke gebieden in Zeeland op de landelijke kaart te zetten. Dit door acties uit het Bidboek concreet gestalte te geven, te beginnen met het realiseren van een kunst- en culiroute (actiepunt uit het rapport Balkenende) én door het Bidboek te gebruiken als basis voor de citymarketing van Zeeland.

Tegelijkertijd is hiermee ook ingespeeld op de verkenning “Cultuur voor stad, land en regio, de rol van stedelijke regio’s in het cultuurbestel” van de Raad voor Cultuur uit 2017. De Raad schrijft hierin dat stedelijke cultuurregio’s in de toekomst een sleutelrol in het Nederlandse cultuurstelsel kunnen vervullen. Dit biedt kansen voor culturele uitingen vanuit Zeeland om een betere ingang te krijgen bij bijvoorbeeld landelijke fondsen.

Het Bidboek sluit tevens aan bij de uitnodiging van de minister van OCW (Beleidsbrief april 2018) aan samenwerkende gemeenten en provincies, om stedelijk en culturele profielen op te stellen waarin zij hun gezamenlijke visie op kunsten cultuur in de regio beschrijven, de uitdagingen die zij gezamenlijk zien en willen oppakken, de wijze waarop het rijksbeleid, lokaal beleid en regionale samenwerking kunnen bijdragen aan oplossingen voor deze uitdagingen en de wijze waarop een en ander bijdraagt aan het landelijke cultuurbeleid.

De opgave richt zich op alle Zeeuwse inwoners, de bezoekers én op hen die zich hier willen vestigen. We hebben daarbij specifieke aandacht voor de relatie met Zeeuwse jongeren in aansluiting op de versterking van de stedelijke aantrekkelijkheid van Zeeland. Wij vinden het daarbij belangrijk om aandacht te besteden aan cultureel erfgoed en creatieve economie om zo de stad aantrekkelijk te maken en (jonge) mensen te behouden in Zeeland.

Maatschappelijk effect Cultuur en erfgoed

In samenwerking met interne en externe partners realiseren van een toekomstbestendige culturele infrastructuur die toegankelijk is voor een breed publiek en dienstbaar aan het vestigingsklimaat, de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht van Zeeland

Doelstellingen

Culturele infrastructuur

In samenwerking met externe partners bijdragen aan een toekomstbestendige culturele infrastructuur gericht op de Zeeuwse inwoners, de bezoekers en hen die zich hier willen vestigen en als basis voor het versterken van de stedelijke aantrekkelijkheid als motor voor de ontwikkeling van vitale Zeeuwse regio’s.

■ Stand van zaken

In samenwerking met de Zeeuwse instellingen en gemeenten (w.o. Z4) is hier invulling aan gegeven. Met Z4 is verder uitvoering gegeven aan de prioriteiten van het bidboek cultuur.

Acties

Jaarlijks in afstemming met andere provinciale opgaven prestatieafspraken maken.

■ Voortgang/Resultaat

Prestatieafspraken zijn gemaakt, neergelegd in beschikkingen en gemonitord via ambtelijke en bestuurlijke overleggen.

Afspraken maken met Zeeuwse gemeenten over gezamenlijke aanpak en ondersteuning van activiteiten op (onderdelen van) het terrein van in ieder geval de kunsten, bibliotheekwerk, cultuureducatie en restauratie Rijksmonumenten via de regioarrangementen

■ Voortgang/Resultaat

Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over de regio-arrangementen. Beschikkingen zijn verzonden en activiteiten uitgevoerd.

Ondersteunen van het Publicatie- en Documentairefonds Zeeland ondergebracht bij het Prins Bernhard Cultuurfonds voor jaarlijks ten minste twee documentaires en drie publicaties die Zeeland op bijzondere wijze voor het voetlicht brengen

■ Voortgang/Resultaat

Er zijn drie publicaties en twee films tot stand gekomen

Cultureel erfgoed

Het materieel en immaterieel erfgoed van Zeeland wordt zoveel mogelijk behouden, op een duurzame manier beheerd en ontsloten voor een breed publiek.

■ Stand van zaken

Aan dit onderdeel is invulling gegeven met de bijbehorende drie acties.

Acties

Op basis van de bestuurlijke afspraak met het Rijk invulling geven aan de instandhouding van rijksmonumenten door in overleg met gemeenten subsidie te verlenen voor de restauratie van ten minste drie rijksmonumenten.

■ Voortgang/Resultaat

Subsidie is verleend voor de restauratie van vier rijksmonumenten. Het betreft de molens in Zuidzande en Nieuwvliet, de Zuidwellebrug in Zierikzee en de Plompe Toren in Burgh-Haamstede.

Invulling geven aan de ondersteuning aan de eigenaren van de 190 cultuurhistorisch waardevolle boerderijcomplexen die zijn geselecteerd bij de in 2018 afgeronde boerderijselectie (opgenomen in het Omgevingsplan Zeeland 2018).

■ Voortgang/Resultaat

Er is een pilot gestart met een regisseur om eigenaren van cultuurhistorisch waardevolle boerderijcomplexen te ondersteunen. De uitkomsten hiervan worden in het voorjaar van 2020 verwacht. Op basis van de uitkomsten wordt bekeken of en hoe dit voortgezet kan worden.

Uitwerken van het verhaal van Zeeland via maximaal zeven aansprekende iconische kernverhalen (de Zeeuwse erfgoedlijnen) waardoor meer focus en samenhang gebracht wordt en het erfgoed 'vermarkt' kan worden.

■ Voortgang/Resultaat

Er zijn niet zeven maar negen iconische kernverhalen gedefinieerd waardoor meer focus en samenhang gebracht wordt en het erfgoed 'vermarkt' kan worden.

Kunsten

Het vanuit de artistiek inhoudelijke kwaliteit van de kunsten bijdragen aan de Zeeuwse identiteit, het vestigingsklimaat, de vrijetijdseconomie en de promotie van Zeeland.

■ Stand van zaken

De jaarprogramma's van de kunsteninstellingen opgenomen in de cultuurnota zijn uitgevoerd.

Acties

Ondersteunen van culturele producties, festivals en organisaties die zich onderscheiden op het gebied van Zeeland als decor en inspiratiebron

■ Voortgang/Resultaat

De festivals en jaarprogramma's van de in de cultuurnota opgenomen podiumkunsten organisaties zijn in 2019 gerealiseerd. Er zijn incidentele extra subsidies verstrekt aan VESTROCK en ZNF in kader van de versterking van de festivals. FbtS en VESTROCK hebben deelgenomen aan de evenementenmonitor. Verder zie opgave Zichtbaar Zeeland tav marketing acties en campagnes.

(Talent)ontwikkeling van en cultuureducatie voor jongeren

Het stimuleren van een doorgaande leerlijn cultuureducatie (van primair onderwijs tot en met hogeren universitair onderwijs) bij zowel de culturele instellingen als bij het onderwijs in Zeeland en het ondersteunen van talentontwikkelingstrajecten voor jongeren.

■ Stand van zaken

Via prestatie-afspraken met verschillende organisaties is invulling gegeven aan cultuureducatie en talentontwikkelingen voor kinderen en jongvolwassenen. In 2019 is een onderzoek gestart naar mogelijkheden voor optimalisatie

Acties

Via prestatieafspraken met Stichting Cultuurkwadraat, Stichting Kinderkunstweek en HZ Cult verder uitbouwen van een eenduidige Zeeuwse aanpak cultuureducatie

■ Voortgang/Resultaat

Via de beschikkingen wordt gestuurd op verdere afstemming tussen deze partijen. Lopende het jaar zijn projecten tussen deze partijen ontwikkeld en tot uitvoering gebracht.

Via prestatieafspraken met o.a. Kunstbende en Jeugdtheaterschool ontwikkelingstrajecten ondersteunen die jongeren de mogelijkheid bieden om zich (verder) te ontplooien.

■ Voortgang/Resultaat

Via prestatieafspraken met betrokken instellingen is uitvoering gegeven aan deze ambitie.

Mede mogelijk maken vervoer naar musea van leerlingen uit het Primair Onderwijs.

■ Voortgang/Resultaat

In 2019 is een pilot gestart rond busvervoer. Deze is geëvalueerd en eind 2019 hebben PS extra middelen beschikbaar gesteld voor de inzet van de Cultuurbus. Met cultuurbus wordt het onderwijs verbonden met culturele organisaties. Via Stichting Cultuurkwadraat wordt deze busvervoeregeling uitgevoerd. Er zijn veel aanvragen van scholen. In ca de helft van de gevallen wordt de bus ingezet voor vervoer naar musea.

Trendindicatoren

Trendindicatoren	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal bezoekers Zeeuwse musea	527.199	517.276	552.276	552.276	583.716

Aantal toekenningen voor restauratie rijksmonumenten	4	4	4	4	3
Restauratievolume	Gegevens bij bron niet beschikbaar	Gegevens bij bron niet beschikbaar	22%	Gegevens bij bron niet beschikbaar	Gegevens bij de bron (Databank Erfgoedmonitor) niet beschikbaar
Aantal leerlingen cultuureducatie VO-MBO-HBO	7.509	6.648	7.000	7.000	8.300
Aantal deelnemers JeugdTheaterSchool Zeeland	259	264	215	221	276
Aantal leerlingen restauratie opleidings project	17	11	12	15	15

Doelindicatoren

Doel	Indicator	Stand 2018	Streefwaarde 2019	Einddoel	Stand 2019
Toekomstbestendige culturele infrastructuur	Receptieve deelname aan activiteiten van Zeeuwse inwoners van 16 jaar en ouder (monitoring ZB) in aantallen	180.000 *	180.000	180.000	180.000
(Talent) ontwikkeling en cultuureducatie jongeren PO en VO	Deelname aantal leerlingen cultuureducatie PO	36.900 **	36.900	36.900	36.900

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2019	Wijzigingen 2019	Begroting 2019 NW	Rekening 2019	Restant
Lasten					
060101-Toekomstbestendige culturele infrast	14.782	380	15.162	14.988	-174
060102-Cultureel erfgoed	2.359	18	2.377	2.828	451
060103-Kunsten	386	5	392	391	0
060104-Talentontwikkeling jongeren	479	33	512	511	-1
069999-Ambtelijke inzet	520	11	531	531	0
Totaal Lasten	18.527	447	18.975	19.250	276
Baten					

060101- Toekomstbestendige culturele infrast	1.318	0	1.318	1.351	33
060102-Cultureel erfgoed	0	183	183	700	517
Totaal Baten	1.318	183	1.501	2.050	550
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-17.209	-265	-17.474	-17.200	274
Onttrekkingen					
980699- Bestemmingsreserves- Pr.6	325	0	325	325	0
Toevoegingen					
980699- Bestemmingsreserves- Pr.6	250	289	539	539	0
Mutaties reserves	75	-289	-214	-214	0
Resultaat na bestemming	-17.134	-554	-17.688	-17.414	274